

TYT

YENİ
G
i
S

Coğrafya

GELİŞİM İZLEME SORU BANKASI

- Yeni Nesil Sorularla
- Konu Kazanım Odaklı
- Akıllı Tahta Uyumlu

→ *Gelişim İzleme*

↔ *Gelişim Tamamlama*

↶ *Geriye Dönüş Testleri*

TYT

GELİŞİM İZLEME - GİS

COĞRAFYA

SORU BANKASI

© Her hakkı saklı olup ÖZDEBİR YAYINLARI'na aittir.

Bu kitaptaki açıklamalar, örnekler, alıştırmalar, test soruları, şekiller ve şemalar basılıp yayınlanamaz.

BASIM YERİ

Ertem Basım Yayım Sanayi ve Tic. Ltd. Şti./ Ankara

Tel: 0312 284 18 14 Pbx

DİZGİ & GRAFİK TASARIM

ÖZDEBİR YAYINLARI

Genel Merkez

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 99/1 Maltepe - Ankara

Tel: 0312 230 51 47 – 230 60 52 • Faks: 0312 230 51 46

www.ozdebir.org.tr • ozdebir@ozdebir.org.tr

Yayın Merkezi

Kavacık Subayevleri Mah. Şehit Oğuzhan Duyar Sk. No: 2/A Keçiören - Ankara

Tel: 0312 473 00 28 Faks: 0312 473 00 29

www.ozdebiryayinlari.com • yayin@ozdebir.org.tr • sinav@ozdebir.org.tr

Sevgili Öğrenciler,

TYT GELİŞİM İZLEME Coğrafya SORU BANKASI, ÖZDEBİR YAYINLARI Türkiye Geneli Deneme Sınav Komisyonlarınca MEB'in yayınladığı en son Ortaöğretim Coğrafya Dersleri Öğretim Programlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitaptaki sorular; **“Gelişim İzleme Testi”**, **“Gelişim Tamamlama Testi”** ve geçmiş ünitelerin yeniden tarandığı **“Geriye Dönüş Testi”** başlıkları altında sınıflandırılmış ve sunulmuştur.

- **Gelişim İzleme Testleriyle** eksiklerinizi göreceksiniz,
- **Gelişim Tamamlama Testleriyle** eksikliklerinizi tamamlamaya yöneleceksiniz,
- Ünite sonlarında yer alan önceki ünitelerden hazırlanan seçme soruları içeren **Geriye Dönüş Testleriyle** de öğrendiklerinizi pekiştireceksiniz.

Bu testler; kolay, orta ve üst düzey bilgiler içeren zor sorulardan oluşmaktadır.

Kitaptaki tüm sorular; TYT Coğrafya müfredatının tamamını içeren, ilk kez bu kitapta yayımlanan özgün sorulardır.

Soruların müfredata uygun bir dizilişle verildiği bu yayınlımız TYT GELİŞİM İZLEME Coğrafya SORU BANKASI, sizlere nitelikli bir öğrenme, öğrenilenleri pekiştirme imkânı sağlayacaktır.

Başarma gücünüzün hep artması, yaşamda mutlu olmanız dileğimizdir.

ÖZDEBİR YAYINLARI

● 1. ÜNİTE	DOĞAL SİSTEMLER - I	7
	○ İnsan-Doğa ve Coğrafya	
	Gelişim İzleme Testleri	9
	○ Dünya'nın Şekli ve Hareketleri	
	Gelişim İzleme Testleri	13
	Gelişim Tamamlama Testleri	17
	○ Coğrafi Konum	
	Gelişim İzleme Testleri	21
	○ Haritalar	
	Gelişim İzleme Testleri	27
	○ Haritalarda Yeryüzü Şekillerinin Gösterilmesi	
	Gelişim İzleme Testleri	33
	Gelişim Tamamlama Testi	37
	○ Atmosfer ve Sıcaklık	
	Gelişim İzleme Testleri	39
	○ Basınç ve Rüzgârlar	
	Gelişim İzleme Testleri	49
	Gelişim Tamamlama Testi	53
	○ Nem ve Yağış	
	Gelişim İzleme Testleri	55
	○ İklim Tipleri	
	Gelişim İzleme Testleri	59
	○ Bitki Örtüsü	
	Gelişim İzleme Testleri	63
	Gelişim Tamamlama Testi	65
	○ Türkiye'nin İklimi	
	Gelişim İzleme Testleri	67
	○ Türkiye'nin Bitki Örtüsü	
	Gelişim İzleme Testleri	71
	Geriye Dönüş Testleri	75
● 2. ÜNİTE	DOĞAL SİSTEMLER - II	85
	○ Yer'in Yapısı ve Oluşum Süreci	
	Gelişim İzleme Testleri	87
	○ İç Kuvvetler	
	Gelişim İzleme Testleri	91
	○ Kayaçlar	
	Gelişim İzleme Testleri	97
	Gelişim Tamamlama Testi	99
	○ Dış Kuvvetler	
	Gelişim İzleme Testleri	101
	Gelişim Tamamlama Testi	113

İÇİNDEKİLER

○ Türkiye'nin Başlıca Yer Şekilleri	
Gelişim İzleme Testleri	115
Gelişim Tamamlama Testi	117
○ Su Kaynakları	
Gelişim İzleme Testleri	119
Gelişim Tamamlama Testi	123
○ Toprak Oluşumu ve Toprak Tipleri	
Gelişim İzleme Testleri	125
Gelişim Tamamlama Testi	127
Geriye Dönüş Testleri	129
● 3. ÜNİTE	
BEŞERİ SİSTEMLER	139
○ Dünya'da ve Türkiye'de Yerleşme	
Gelişim İzleme Testleri	141
○ Nüfus	
Gelişim İzleme Testleri	147
Gelişim Tamamlama Testleri	151
○ Türkiye'de Nüfus	
Gelişim İzleme Testleri	155
○ Göçler	
Gelişim İzleme Testleri	161
○ Ekonomik Faaliyetler	
Gelişim İzleme Testleri	165
Geriye Dönüş Testleri	169
● 4. ÜNİTE	
KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	177
○ Uluslararası Ulaşım Hatları	
Gelişim İzleme Testleri	179
○ Bölgeler ve Ülkeler	
Gelişim İzleme Testleri	187
Gelişim Tamamlama Testi	193
Geriye Dönüş Testleri	195
● 5. ÜNİTE	
ÇEVRE VE TOPLUM	203
○ Doğal Afetler	
Gelişim İzleme Testleri	205
○ İnsan ve Çevre	
Gelişim İzleme Testleri	211
Gelişim Tamamlama Testi	213
Geriye Dönüş Testleri	215

1. ÜNİTE

DOĞAL SİSTEMLER - I

- İnsan-Doğa ve Coğrafya
- Dünya'nın Şekli ve Hareketleri
- Haritalar
- Haritalarda Yer Şekillerinin Gösterilmesi
- Atmosfer ve Sıcaklık
- Basınç ve Rüzgârlar
- Nem ve Yağış
- İklim Tipleri
- Bitki Örtüsü
- Türkiye'nin İklimi
- Türkiye'nin Bitki Örtüsü

1. Çevredeki bazı olaylar doğal unsurların, bazıları da beşeri unsurların etkisiyle oluşmuştur.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisinde doğal unsurların etkisi daha fazla olmuştur?

- A) Yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek olduğu yerlerde yıl içinde birden fazla ürün alma imkânının fazla olması
- B) Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın doğu kıyısında nüfusun yoğun olması
- C) Süveyş Kanalı'nın yük taşımacılığında yoğun olarak kullanılması
- D) Büyük şehirlerin çevresinde ulaşım ağının sık olması
- E) Şehirsel arazi sıkıntısı çekilen yerlerde denizden dolgu yoluyla arazi kazanılması

2. İnsanların herhangi bir etkisi olmadan oluşan unsurlara doğal unsur denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlardan biri değildir?

- A) Buzullar
- B) Tarım arazileri
- C) Madenler
- D) Delta ovaları
- E) Yağmur ormanları

3. Coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisi yer-yüzü şekillerinin oluşumunda etkili olan iç ve dış kuvvetleri incelemektedir?

- A) Biyocoğrafya
- B) Hidroğrafya
- C) Jeomorfoloji
- D) Kartoğrafya
- E) Klimatoloji

4. Sibirya'da yaşayan Viladimir, hava koşullarının kendi yaşamındaki etkilerini şöyle anlatıyor:

- I. Burada yaz mevsimi çok kısa sürer. Uzun kış mevsiminde dondurucu soğuklar görülür. Bu nedenle sadece belirli sebze ve meyveleri yetiştirebiliriz.
- II. Kış mevsimi boyunca göllerin yüzü kalın bir tabaka halinde buz tutar. Gölden balık avlayabilmek için bu buz tabakasını kırmak zorundayız.
- III. Yoğun kar ve buz, ulaşımında büyük zorluklara sebep olur. Kızak, bizim için önemli ulaşım aracıdır.
- IV. Yüksek kalori veren yağlı yiyecekleri daha fazla tüketme ihtiyacı duyarız.
- V. Sıcaklıklar çok düşük olduğu için uçsuz bucaksız sahalar tundralarla kaplıdır.

Buna göre Viladimir'in anlattıklarından hangisi, doğal koşulların beşeri faaliyetler üzerindeki etkisine örnek verilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Coğrafya bilimi olayları incelerken neden-sonuç, karşılıklı ilgi ve dağılışı ilkelerinden yararlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde dağılışı kesinden yararlanılmıştır?

- A) Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen milli gelir fazladır.
- B) Sıcak denizlerde tuzluluk oranı soğuk denizlerden fazladır.
- C) Tropikal yağmur ormanları uzun boylu ağaçlardan oluşur.
- D) Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Doğu Asya dünyada nüfusun en yoğun olduğu yerlerdir.
- E) Kara içlerinde nem oranı az olduğu için sıcaklık farkları fazladır.

6. Yerleşme coğrafyası, mesken ve yerleşim birimlerinin doğal ve beşeri çevre ile ilgisini araştırır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, yerleşme coğrafyasının inceleme alanında yer almaz?

- A) Japonya'da konutların depreme dayanıklı hafif ve esnek malzemelerden yapılması
- B) Doğu Karadeniz'in kırsal kesiminde evlerin birbirinden uzak ve dağınık dokuda olması
- C) Kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde kerpiç konutların yaygın olması
- D) İskandinavya ve Sibiry'a da kış şartlarına bağlı olarak enerji ihtiyacının fazla olması
- E) Ekvatorial kuşakta şehirlerin 2000 metreden daha yüksek alanlara kurulması

7. İnsan ile doğal çevre arasındaki ilişkiyi nedensellik, dağılış ve karşılıklı ilgi prensiplerine göre inceleyen coğrafya bilimi, ortaya çıkan sonuçları sentez halinde ifade eder. Bu sentez sayesinde insan, faaliyetleriyle doğaya nasıl davranması gerektiğini öğrenir, gelecekte zararına olacak faaliyetlerden uzak durur.

Buna göre;

- I. bataklıkların kurutularak tarıma kazandırılması,
- II. yerleşmelerin dağların etek kısmına kurulması,
- III. dere yataklarında yapılaşmanın önlenmesi,
- IV. kıyı bölgelerinin doldurularak yerleşmeye açılması

uygulamalarından hangilerinde coğrafya biliminin dikkate alındığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

8. Aşağıdakilerden hangisinde coğrafyanın alt bölümüne ait yardımcı bilim yanlış verilmiştir?

	Bölüm	Yardımcı bilim
A)	Jeomorfoloji	Jeoloji
B)	Klimatoloji	Pedoloji
C)	Biyocoğrafya	Zooloji
D)	Hidroğrafya	Limnoloji
E)	Nüfus Coğrafyası	Demografi

9. Bir ülkenin coğrafi konumu, büyüklüğü, şekli, arazi yapısı, iklimi, doğal ve beşeri kaynaklarının milletler arası politikada oynadığı rol, aşağıdaki bilim dallarından hangisinin inceleme alanını oluşturur?

- A) Tarih
- B) Jeopolitik
- C) Coğrafya
- D) Sosyoloji
- E) Arkeoloji

10. Aşağıdakilerden hangisi, doğal çevrenin insan yaşamı üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?

- A) Yüksek enlemlerde yaşayan insanların beslenmesinde su ürünlerinin önemli yer tutması
- B) Ana karalara uzak adalara deniz yolu veya hava yoluyla ulaşılması
- C) Kurak bölgelerdeki arazilerin sulama sistemleri kurularak tarıma kazandırılması
- D) Depremselliğin fazla olduğu gelişmiş ülkelerde evlerin esnek malzemelerden yapılması
- E) Sıcak kuşaktaki kalabalık yerleşmelerin dağların etek kısımlarında kurulması

1.

Doğal unsurların beşeri sistemler üzerindeki etkileri dikkate alındığında, haritada numaralanmış yerlerde aşağıda verilenlerden hangisinin insan yaşamına olan etkisi daha azdır?

- A) I → Düşük sıcaklıklar
- B) II → Kırıklı arazi yapısı
- C) III → Yüksek nem oranı ve bataklıklar
- D) IV → Dağlık ve engebeli arazi
- E) V → Yağış azlığı

2. İnsanlık tarihinin ilk yerleşim yerlerinden biri olarak kabul edilen Çatalhöyük, eski göl tabanındaki hayvancılığa uygun otlaklar ile sulak alüvyal arazilerin birleştiği bir kesimdedir. O dönemde yörenin güneyinde ve batısında bulunan ormanlık bölgeler konut yapımı için gerekli olan ahşabı sağlamaktaydı.

Bu parçada coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisinin inceleme alanına ait bir bilgi verilmemiştir?

- A) Yerleşme Coğrafyası
- B) Tarım Coğrafyası
- C) Jeomorfoloji
- D) Bitki Coğrafyası
- E) Nüfus Coğrafyası

3.

“Yöremizde yeryüzü şekilleri dağlık ve engebelidir. Bu durum tarlaların küçük ve parçalı olmasına yol açmaktadır. Traktör kullanımının sınırlı olması iş gücüne olan ihtiyacı artırıyor. Tarlaların yetersiz olması nedeniyle büyükbaş hayvancılık ve arıcılık halkın başlıca geçim kaynaklarını oluşturuyor. Birbirine genellikle uzak konumdaki evlerin yapımında ahşap malzemeler kullanılmaktadır. Çetin geçen kış şartları çevre yerleşmelerle olan ulaşımı aksatıyor.”

Yukarıdaki parçada belirtilen yörenin doğal, beşeri ve ekonomik özelliklerini inceleyen coğrafyanın alt dalları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Hidrografya
- B) Jeomorfoloji
- C) Yerleşme Coğrafyası
- D) Tarım Coğrafyası
- E) Klimatoloji

4. Aşağıda, bir yörenin bazı doğal ve beşerî özellikleri verilmiştir.

- Günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.

- Baraj yapımına elverişli akarsular bulunmaktadır.

- Yeraltı suları bakımından zengindir.

- Yüksek düzlükler geniş yer kaplamaktadır.

Bu özellikler Coğrafya'nın aşağıdaki alt dallarından hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Hidrografya B) Jeomorfoloji C) Klimatoloji
- D) Enerji Coğrafyası E) Kartografya

2

5. Aşağıda Beşeri Coğrafya'nın bazı alt dallarının inceleme konuları verilmiştir.

- Bir ülkedeki internet ağı ve GSM operatörlerinin alt yapısının incelenmesi
- Jeotermal kaynakların potansiyelini belirleyerek gerekli yatırımların araştırılması
- Meskenlerde kullanılan malzemelerin doğal çevre ile ilgisinin araştırılması
- Bir yerleşim biriminde çalışanların meslek gruplarına dağılımının belirlenmesi

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu alt bilim dallarından biri değildir?

- A) Nüfus Coğrafyası
- B) Enerji Coğrafyası
- C) Ulaşım Coğrafyası
- D) Yerleşme Coğrafyası
- E) Sanayi Coğrafyası

6. Aşağıda bazı doğal ortamlara yapılan insan müdahaleleri verilmiştir.

- I. Bazı Orta Doğu ülkelerinde denizin doldurularak yerleşmeye açılması
- II. Fosil yakıt kullanımının artmasıyla birlikte yeryüzünde sıcaklığın yapay olarak yükselmesi
- III. Dağlık ülkelerde kara ve demir yolu ulaşımının köprü ve tüneller aracılığıyla yapılması

Bu müdahalelerin yapıldığı doğal ortamlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) Litosfer	Hidrofer	Atmosfer
B) Hidrofer	Atmosfer	Litosfer
C) Hidrofer	Litosfer	Atmosfer
D) Litosfer	Atmosfer	Hidrofer
E) Atmosfer	Litosfer	Hidrofer

7. I. Şehirsel arazi sıkıntısı çekilen alanlarda denizden dolgu yoluyla yeni alanların kazanılması
II. Deprem bölgelerinde binaların esnek ve dayanıklı malzemelerden yapılması
III. Akarsuların taşkın ovalarında yerleşmelerin yoğun olması
IV. Dağlık bölgelerde ulaşımı kolaylaştırmak için tüneller ve viyadüklerin yapılması

Yukarıdakilerden hangileri insanın doğal çevreye olan etkileri arasında gösterilemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

8. Doğal ortam litosfer, hidrofer, atmosfer ve biyosfer olmak üzere dört temel ortama ayrılır.

Aşağıdaki olaylardan hangisinin gerçekleştiği temel ortam yanlış verilmiştir?

- A) Ozon seyrelmesi → Atmosfer
- B) Akarsu yataklarının değiştirilmesi → Hidrofer
- C) Ormanların tarım alanına dönüşmesi → Litosfer
- D) Taş kömürünün çıkartılması → Litosfer
- E) Bataklıkların kurutulması → Hidrofer

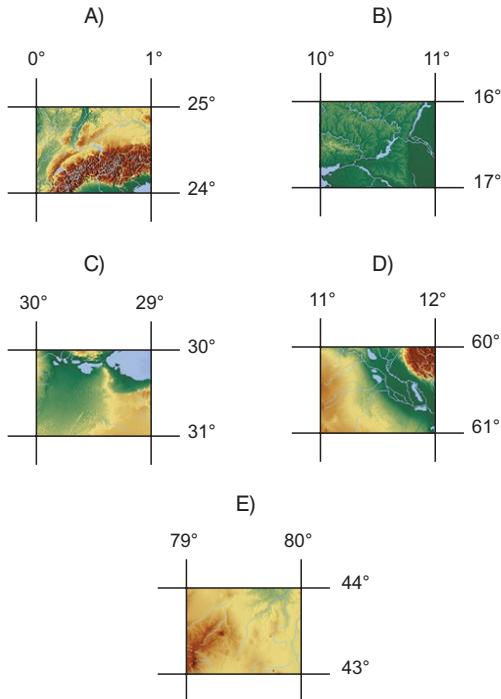
9. Yeryüzünün değişik yerlerindeki insanların beslenme, giyinme ve barınma özelliklerinin farklılık göstermesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ülkelerin yüz ölçümlerinin farklı olması
- B) Doğal bitki örtüsünün farklı olması
- C) Kara ve deniz dağılışının farklılık göstermesi
- D) Doğal çevre şartlarının çeşitlilik göstermesi
- E) Yer altı kaynaklarının farklı dağılışı göstermesi

1. Dünya'nın şekli ve hareketleriyle ilgili olarak aşağıda verilen özelliklerden hangisinin ortaya çıkmasındaki temel etken yanlış verilmiştir?

Özellik	Temel etken
A) Dinamik basınç kuşaklarının oluşması	Günlük hareket
B) Ay ve Güneş tutulmalarının yaşanması	Yıllık hareket
C) Kuzey Kutbu'na doğru kutup yıldızının görünüm açısının büyümesi	Dünya'nın şekli
D) Dünya ile güneş arasındaki uzaklığın değişmesi	Yörünge şekli
E) Mevsim sürelerinin yarımkürelerde farklılık göstermesi	Eksen eğikliği

2. Aşağıda birer derecelik enlem ve boylam farkına sahip yerlerin hangisine, güneş ışınları yılda iki kez dik açı ile düşer?

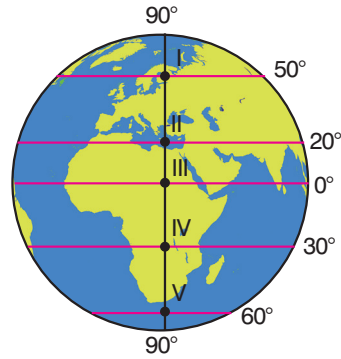

3. Ekvator çizgisi üzerinde deniz seviyesinde yer çekimi, kutup noktalarındakinden daha azdır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Dünya'nın şeklinin geoid olması
B) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması
C) Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olması
D) Dünya'nın eksen çevresinde batıdan doğuya doğru dönmesi
E) Dünya'nın güneş etrafında dönmesi

- 4.

Yukarıdaki şekilde işaretli yerlerden hangisinde gürup ve tan süresi en kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Gündüz süresinin uzamaya başladığı tarih
II. Hakim rüzgâr yönü
III. Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklık
IV. Ekinoks tarihlerinde cisimlerin gölge yönü

Bir merkezin yukarıda verilen özelliklerinden hangilerinin bilinmesiyle, bulunduğu yarım küre kesin olarak tespit edilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

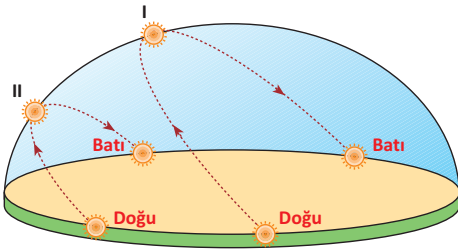
Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

6. Dünya'nın şekline bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar enlem faktörüyle açıklanır.

Aşağıdakilerden hangisi enlem faktörüyle ilişkilendirilemez?

- A) Aydınlanma çizgisinin kutup noktalarıyla kutup daireleri arasında yer değiştirmesi
B) Ekvator'dan Kuzey Kutbu'na doğru gidildikçe kutup yıldızının görünüm açısının büyümesi
C) And Dağları'ndaki kalıcı kar ve orman sınırının Alpler'den yüksek olması
D) Japonya'nın kuzey kıyılarındaki Oyaşivo akıntısı sıcaklığı düşürürken, güneyindeki Kuroşivo akıntısının sıcaklığı artırması
E) Grönland'da ardışık iki meridyen arasındaki uzaklığın Orta Afrika'dan az olması

7. Aşağıdaki şekilde aynı boylam üzerinde yer alan iki merkezde Güneş'in gün içindeki konumları gösterilmiştir.

Buna göre, bu iki merkezle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. merkezdeki gündüz uzunluğu daha fazladır.
B) II. merkezde güneş ışınlarının atmosferde tutulma oranı daha azdır.
C) II. merkezde öğle vakti aynı boydaki cismin gölgesi I. merkezdekenden uzundur.
D) I. merkezde sıcaklık II. merkezden daha fazladır.
E) I. merkezde tan süresi daha kısadır.

8. • Şubat ayının 28 gün sürmesi
• Eylül ekinoksunun 2 gün gecikerek 23 Eylül'de gerçekleşmesi
• Temmuz ve ağustos aylarının 31'er gün sürmesi

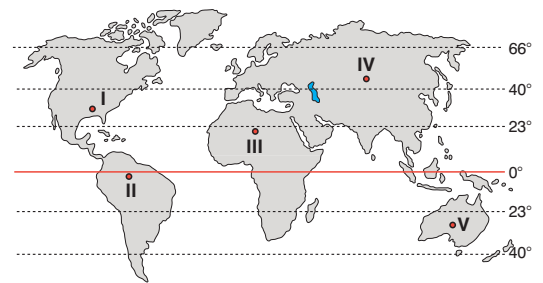
Yukarıdaki durumların ortaya çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya'nın şeklinin geoit olması
B) Dünya'nın eksenini etrafında batıdan doğuya doğru dönmesi
C) Dünya'nın yörüngesinin elips şeklinde olması
D) Çizgisel hızın Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
E) Dünya'nın ekseninin eğik olması

9. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın günlük hareketinin bir sonucudur?

- A) Mevsim sürelerinin farklı olması
B) Dönencelerin 23° 27' enlemlerinden geçmesi
C) Aynı anda farklı yarım kürelerde farklı mevsimlerin yaşanması
D) Okyanus akıntılarının girdaplar oluşturması
E) Kutuplardaki yer çekiminin Ekvator'dakinden fazla olması

10.

Yukarıdaki Dünya haritasında numaralarla gösterilen merkezlerin hangisinde gece ve gündüz uzunluğu yıl içerisinde daha az değişir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

1. Coğrafya öğretmeni Yavuz Bey 9. sınıftaki öğrencilerine Dünya'nın şekli ve hareketleri konusunu işlerken "Dünya'nın eksenini ile yörünge düzlemi arasında $66^{\circ} 33'$ lık bir açı farkına bağlı olarak birçok sonuç ortaya çıkar." diyerek öğrencilerden birer örnek vermelerini istemiştir.

Bunun üzerine öğrenciler aşağıdaki örnekleri vermiştir:

Çiğdem: Temmuz ve ağustos ayları 31'er gün sürerek eylül ekinoksu 2 gün gecikir ve 23 eylülde gerçekleşir.

Cengiz: Güneş ışınlarının yıl içerisinde düşme açısının değişimine bağlı olarak mevsimler oluşur.

Zeki: Aydınlanma çizgisi kutup noktaları ile kutup daireleri arasında yıl içerisinde yer değiştirir.

Oya: Aynı anda farklı yarım kürelerde farklı mevsimler yaşanır.

Ali: Gece ile gündüz arasındaki zaman farkı Ekvator'dan kutuplara doğru artar.

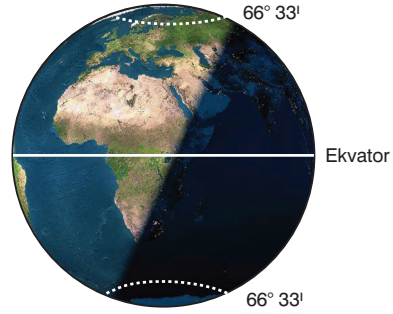
Buna göre öğrencilerden hangisi yanlış örnek vermiştir?

- A) Çiğdem B) Cengiz C) Zeki
D) Oya E) Ali

2. Güneş ışınlarının Ekvator'a dik açıyla düştüğü gün, yeryüzünde aşağıdakilerden hangisi gözlenir?

- A) Oğlak Dönencesi'nde öğle vakti cisimlerin gölgesinin kuzeye düşmesi
B) Kuzey Yarım Küre'de kış gündönümünün yaşanması
C) Aydınlanma çizgisinin kutup noktalarından geçmesi
D) Kuzey Kutup Dairesi'nde gündüz süresinin 24 saat olması
E) Güney Yarım Küre'de en uzun gecenin yaşanması

3. Aşağıdaki şekilde belli tarihte aydınlanma dairesinin konumu gösterilmiştir.

Bu tarihte, gerçekleşen olaylar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Türkiye'de en uzun gündüzün yaşanması
B) Güneş ışınlarının Ekvator'a dik açı ile düşmesi
C) Kuzey Kutbu'na doğru gidildikçe gündüz süresinin uzaması
D) Güney Yarım Küre'de kış mevsiminin başlaması
E) Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağındaki cisimlerin gölgesinin en kısa olması

4. Aşağıdaki tabloda 21 Haziran tarihinde K, L ve M merkezlerindeki gece ve gündüz süreleri verilmiştir.

Merkez	Gündüz süresi (saat)	Gece süresi (saat)
K	11	13
L	15	9
M	19	5

Buna göre, bu merkezlerin kuzeyden güneye doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) K, L, M B) K, M, L C) L, K, M
D) M, L, K E) M, K, L

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

5. I. Güneş ışınlarının dönencelere yılda birer kez dik gelmesi
 II. 21 Aralık ve 21 Haziran'da aydınlanma dairesinin kutup dairelerinden geçmesi
 III. Günlük sıcaklık farklarına bağlı olarak çöllerde fiziksel çözümlerin görülmesi
 IV. Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsiminin 2 gün uzun sürmesi

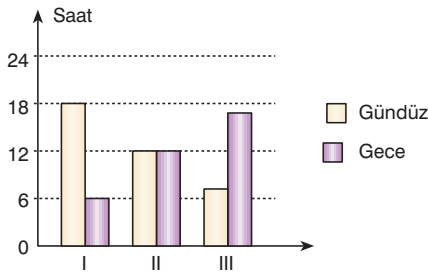
Yukarıdaki durumlardan hangileri eksen eğikliğine bağlı olarak gerçekleşir?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
 D) II ve IV E) III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi 21 Haziran ve 21 Aralık tarihleri için ortak bir özellik değildir?

- A) Güneş ışınlarının Ekvator'a düşme açısı
 B) Aydınlanma çizgisinin geçtiği enlem dereceleri
 C) Farklı yarım kürelerde aynı derecedeki enlemlerde gece-gündüz süreleri arasındaki fark
 D) Yarım kürelerdeki gündüz süreleri
 E) Ekvator'daki gündüz süresi

7.

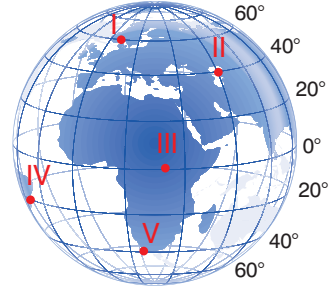

Yukarıdaki grafikte 21 Haziran tarihinde üç merkezdeki gece gündüz süreleri verilmiştir.

Bu merkezlerin Kuzey Kutup Dairesi'ne yakın olana uzak olana doğru sıralanışı, aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) I - II - III B) I - III - II C) II - III - I
 D) III - II - I E) III - I - II

8.

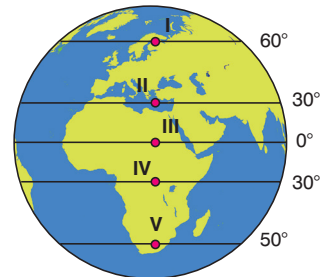
Yukarıdaki şekilde gösterilen merkezlerden hangilerine güneş ışınları 21 Mart ve 23 Eylül'de aynı açıyla düşer?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) II ve V E) III ve V

9. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın eksen etrafındaki dönüş hızının kutuplara doğru azaldığını kanıtlar?

- A) Sıcaklığın kutuplara doğru azalması
 B) Her boylamın yerel saatinin farklı olması
 C) Kutuplarda yer çekiminin daha fazla olması
 D) Paralellerin boylarının kutuplara doğru kısalması
 E) Meridyenler arası uzaklık kutuplara doğru azalırken zaman farkının değişmemesi

10.

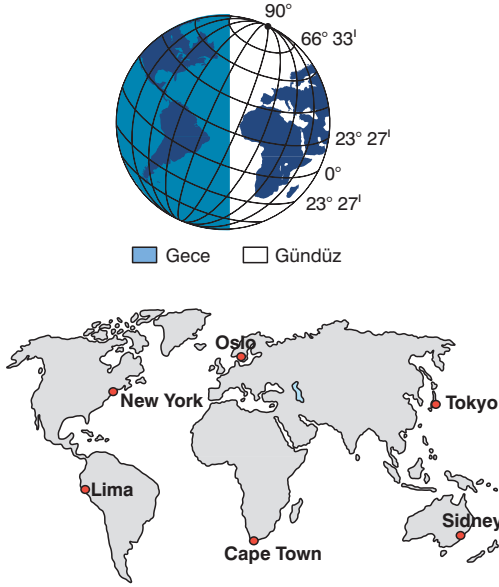

Yukarıdaki şekilde numaralandırılmış merkezlerden hangisinde 21 Haziran'da öğle vakti cisimlerin gölge boyu en kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

1.

Dünya yukarıdaki şekilde gösterilen konumdayken haritada verilen şehirlerden hangisinden diğerine gidildiğinde gündüz süresi artış gösterir?

- A) New York'tan Tokyo'ya
- B) Oslo'dan Lima'ya
- C) Sidney'den Oslo'ya
- D) Cape Town'dan Sidney'e
- E) Lima'dan Cape Town'a

2.

- I. Muson rüzgârlarının oluşması
- II. Gece ve gündüzün ardalanması
- III. Günlük sıcaklık farklarının oluşması
- IV. Güneş ışınlarının düşme açısının yıl içerisinde değişmesi

Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın günlük hareketinin sonuçları arasında gösterilebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) II ve IV

3. Aşağıda belirli tarihlerde K ve L merkezlerine ait gündüz süreleri (saat) verilmiştir.

	21 Mart	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
K	12	8	12	16
L	12	18	12	6

Buna göre, K ve L merkezleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) K merkezinde çizgisel hız daha fazladır.
- B) Ekinoks tarihlerinde güneş ışınları aynı açıyla düşer.
- C) K merkezi Güney Yarım Küre'de yer alır.
- D) L merkezi Kuzey Kutup Dairesi'ne daha yakındır.
- E) Enlem dereceleri farklıdır.

4.

Ankara'da oturan bir kişi, 10 günlüğüne gittiği Adana'da gündüz süresinin Ankara'dan uzun olduğunu ancak giderek kıaldığını gözlemlemiştir.

Buna göre, bu kişinin Adana'ya gittiği tarih aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 10 - 20 Ekim
- B) 1 - 10 Ocak
- C) 10 - 20 Temmuz
- D) 20 - 30 Mart
- E) 5 - 15 Nisan

5.

Güneş ışınları dönencelere 1 kez, dönenceler arasına ise 2 kez dik açıyla düşer.

Buna göre, aşağıdaki enlemlerin hangisinde güneş ışınlarının dik açıyla düştüğü tarihler birbirine daha yakındır?

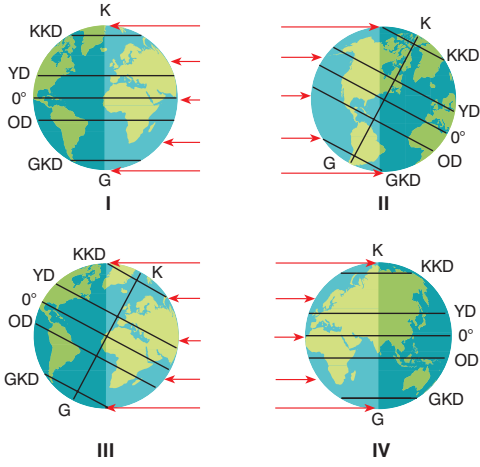
- A) 22° Güney
- B) 15° Güney
- C) Ekvator
- D) 5° Kuzey
- E) 18° Kuzey

5

ÖZDEBİR YAYINLARI

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

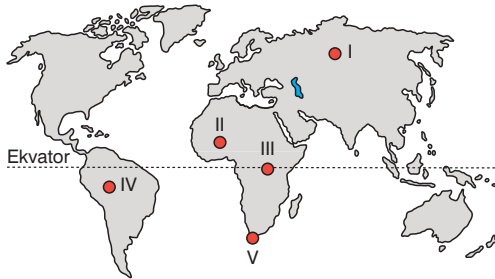
6. Aşağıdaki şekillerde Dünya'nın yıl içinde dört farklı tarihteki konumu gösterilmiştir.

Dünya bu konumların hangisinde iken aynı boy-lam üzerindeki tüm noktalarda Güneş aynı anda doğar, aynı anda batar?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7.

Yanda verilen gece-gündüz uzunluğu harita üzerinde işa-retli merkezlerin hangisinde, hangi tarihte yaşanır? (Tam da-ire 24 saattir)

	Merkez	Tarih
A)	I	21 Haziran
B)	II	21 Mart
C)	III	23 Eylül
D)	IV	21 Mart
E)	V	21 Haziran

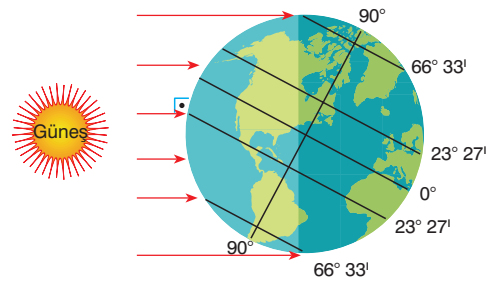
8. Aşağıda K, L ve M merkezlerinin bazı coğrafi özellik-leri verilmiştir.

- K merkezinden M'ye doğru gece süresi ile gün-düz süresi arasındaki fark artmaktadır.
- Aynı anda L merkezinde K ve M merkezlerinden farklı bir mevsim yaşanmaktadır.
- Yeni yıla L merkezi, diğerlerinden önce girmek-tedir.
- Temmuz ayında yaz mevsiminin yaşandığı K mer-kezinde öğle vakti cisimlerin gölgesi oluşmamış-tır.

Buna göre K, L ve M merkezleriyle ilgili aşağıda-ki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) L merkezi Güney Yarım Küre'de yer alır.
B) M merkezinin enlem derecesi K merkezinden bü-yüktür.
C) K merkezi Ekvator ile Yengeç Dönencesi arasın-da yer alır.
D) 21 Haziran'da L merkezinde gündüz süresi en uzundur.
E) Yerel saati en ileri olan merkez L'dir.

9.

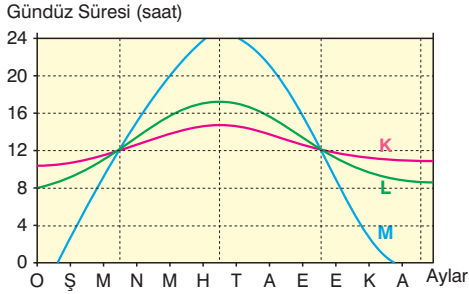

Dünya yukarıdaki şekilde gösterilen konumda iken yeryüzünde aşağıdakilerden hangisi gerçek-leşir?

- A) Kuzey Yarım Küre'de en uzun gündüz
B) Güney Yarım Küre'de kış başlangıcı
C) Güney Yarım Küre'de sonbahar başlangıcı
D) Kuzey Yarım Küre'de yaz gündönümü
E) Güney Yarım Küre'de en kısa gece

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

1. Aşağıdaki grafikte K, L ve M merkezlerinde yıl içerisindeki gündüz süreleri gösterilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Enlem derecesi en büyük olan merkez M'dir.
B) Merkezlerin tamamı Kuzey Yarım Küre'dedir.
C) Haziran ayında güneş ışınları en büyük açı ile M merkezine düşer.
D) L merkezinde cisimlerin gölgesi yıl boyunca kuzey yönlüdür.
E) K merkezinde çizgisel hız daha fazladır.

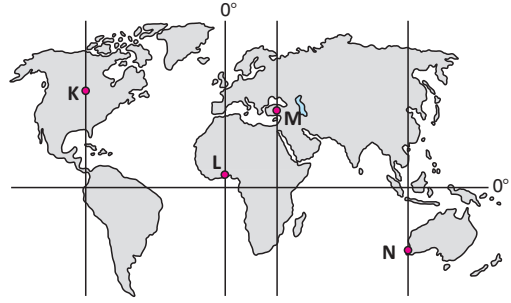
ÖZDEBİR YAYINLARI

2. I. Gece ile gündüz süresi arasındaki zaman farkı
II. Ekinoks tarihlerinde öğle vakti aynı boydaki cisimlerin gölge uzunluğu
III. Kutup yıldızının görünüm açısı
IV. Yaz ve kış mevsimlerinin süresi

Yarım küreleri farklı, enlem dereceleri aynı olan iki merkezde, yukarıdaki özelliklerden hangileri **ortaktır**?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

- 3.

Yukarıdaki dünya haritasında gösterilen K, L, M ve N noktaları ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) Gece ve gündüz süreleri arasındaki farkın en olduğu merkez L'dir.
B) K merkezi en batıda olduğu için tarih değiştirme çizgisine en yakındır.
C) Sürekli doğuya gitmek şartıyla N merkezinden K merkezine gidildiğinde tarih değiştirme çizgisinden geçilir.
D) Çizgisel hızı en fazla olan L, en az olan K merkezidir.
E) K merkezi Batı Yarım Küre'de, M ve N merkezleri ise Doğu Yarım Küre'de yer alır.

4. 10° Kuzey enlemindeki düz bir zemin üzerinde bulunan cismin öğle vakti gölgesi aşağıda verilen tarihlerden hangisinde kuzeye, hangisinde güneye düşer?

Kuzeye	Güneye
A) 21 Mart	21 Aralık
B) 23 Eylül	21 Haziran
C) 21 Aralık	21 Mart
D) 21 Mart	23 Eylül
E) 21 Haziran	23 Eylül